

Азарова Лариса Євстахіївна

**СТРУКТУРНА ТА ФОНЕТИЧНА ПОБУДОВА
СКЛАДНИХ ОДИНИЦЬ У КОНЦЕПЦІЇ
“ЗОЛОТОЇ” ПРОПОРЦІЇ**

ВІННИЦЯ – 2001

УДК 811.161.2

ББК 81.411.1-211

РЕЦЕНЗЕНТИ:

докт.філол.наук, професор, **Н.М. Сологуб**

докт. філол.наук, професор, **Н.Л. Іваницька**

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту української мови
НАН України (пр. № 7 від 25 вересня 2001 р.)

АЗАРОВА Л. Є.

Структурна та фонетична побудова складних одиниць у концепції
“золотої” пропорції. Монографія – Вінниця, 2001. – 284 с.

ISBN 966-621-072-X

У монографії на нових концептуальних засадах розглянуто складні
одиниці в сучасній українській мові. Запропоновано оригінальну методологію
дослідження їхньої структурної та фонетичної побудови в концепції “золотої”
пропорції, використано лінгво-інформаційний підхід, що дав змогу встановити
закономірності гармонійної організації композитів та юкстапозитів на
структурному й фонетичному рівнях.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів та фахівців із прикладної
лінгвістики.

УДК 811.161.2

ББК 81.411.1-211

ISBN 966-621-072-X

©Азарова Лариса Євстахіївна, 2001

ЗМІСТ

.....	с.
ПЕРЕДМОВА	5
РОЗДІЛ 1. СКЛАДАННЯ ЯК ОДИН ІЗ НАЙАКТИВНІШИХ СПОСОБІВ СЛОВОТВОРУ	
1.1. Вивчення композитів в українському мовознавстві	7
1.2. Визначення обсягу поняття “складне слово”	15
1.3. Складні слова і словосполучення, спільні й диференційні ознаки	22
РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЯ ГАРМОНІЙНОЇ ПОБУДОВИ СКЛАДНИХ СЛІВ У КОНЦЕПЦІЇ “ЗОЛОТОЇ” ПРОПОРЦІЇ	
2.1. Лінгво-інформаційний підхід – базова форма дослідження словотвору	28
2.2. “Золота” пропорція як кількісний вияв гармонії у творчості людини та в словотворенні.....	33
2.3. Гармонія побудови складних двокомпонентних слів на структурному рівні.....	61
2.4. Фонетичний аналіз виявів “золотої” пропорції в композитах та юкстапозитах.....	75
РОЗДІЛ 3. ПРИНЦИПИ ГАРМОНІЙНОЇ ПОБУДОВИ КОМПОЗИТІВ НА СТРУКТУРНОМУ І ФОНЕТИЧНОМУ РІВНЯХ	
3.1. Іменники-композити в східнослов’янських мовах.....	97
3.2. Частиномовна сутність композитів.....	104
3.2.1. Іменники-композити власне українського походження.....	107
3.2.2. Запозичені іменники-композити	115
3.2.3. Питомі українські композитні прикметники	129
3.2.4. Запозичені прикметники-композити	136
3.2.5. Прислівники-композити власне українського та іншомовного походження.....	146
3.2.6. Питомі українські композитні дієприкметники	150

3.2.7. Дієслова-композити власне українського походження.....	156
3.3. Аналіз гармонійної побудови багатоконпонентних складних слів на структурному та фонетичному рівнях	166
3.4. Фонемна і складова структура композитів	187
РОЗДІЛ 4. ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЮКСТАПОЗИТІВ У КОНЦЕПЦІЇ “ЗОЛОТОЇ” ПРОПОРЦІЇ	
4.1. Іменники-юкстапозити як самостійні лексико-граматичні одиниці.....	195
4.2. Диференційні ознаки іменників-юкстапозитів	202
4.3. Словотвірні моделі “іменник + іменник” (без з’єднувального голосного).....	208
4.4. Двокомпонентні юкстапозити власне українського походження.....	219
4.4.1. Закономірності побудови іменників-юкстапозитів.....	220
4.4.2. Особливості побудови прикметників-юкстапозитів	223
4.4.3. Специфіка побудови прислівників-юкстапозитів	226
4.5. Двокомпонентні юкстапозити іншомовного походження	229
4.5.1. Закономірності побудови іменників-юкстапозитів	230
4.5.2. Особливості побудови прикметників-юкстапозитів	237
4.6. Дослідження юкстапозитів на фонетичному рівні.....	243
4.7. ВИСНОВКИ	248
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	253
ДОДАТКИ	278

ПЕРЕДМОВА

У дослідженні складних слів сучасне мовознавство має вагомий і незаперечний здобуток. Це зумовлено використанням різних підходів, методів та прийомів до їх вивчення в традиційному словотворі, а також нових методик їхнього лінгвістичного аналізу. Незважаючи на це складні одиниці продовжують і далі привертати увагу дослідників, постаючи в їхніх працях у досі невідомих аспектах і ракурсах. Актуальності проблематики складного слова сприяють значною мірою динамічні процеси в сучасному терміностворенні.

Відчутне поповнення складних слів і термінів новими одиницями сталося в останні десятиліття XX ст. Воно є виявом загальної тенденції до економії мовних засобів. У багатьох комунікативних ситуаціях, справді, нагальною є потреба висловити дві ідеї одним, тобто складним словом. Породження нових складних одиниць відбувається за вже ustalеними в мові зразками основословоскладання. Механізм таких дериваційних процесів дослідники вивчали в різних аспектах: логічному, лінгвістичному, зокрема в таких його різновидах, як словотвірний, функціонально-семантичний, граматичний тощо. Серед численних наукових праць особливо вирізняються ті, в яких зроблено спроби уточнити методику дослідження складних слів або застосувати нову, ще не апробовану методологію.

У пропонованій монографії уперше використано оригінальну методологію дослідження структурної організації складних слів у сучасній українській мові – концепції “золотої” пропорції, яка встановлює гармонійність їхньої структурної та фонетичної побудови на основі кількісних показників, що відображають упорядкування компонентів складних слів певним досконалим співвідношенням, яке відповідає поділові цілого на дві частини і є “золотою” пропорцією.

Установлення гармонійної побудови складних одиниць української мови у концепції “золотої” пропорції уможливив лінгво-інформаційний підхід, що поєднує традиційні лінгвістичні методи і прийоми та методи й прийоми інформаційних технологій.

Автор вдячний рецензентам: докторові філологічних наук, професорові Інституту української мови НАН України Сологуб Надії Миколаївні та докторові філологічних наук, професорові Вінницького державного педагогічного університету ім. М.М. Кошубинського Іваницькій Ніні Лаврентіївні за цінні побажання, які сприяли поліпшенню концепції пропонованої монографії.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Плющ М.Я. Словотворення та вивчення його в школі. – К.: Рад. школа, 1985. – 127 с.
2. Плющ П.П. Історія української літературної мови. – К.: Вища школа, 1971. – 423 с.
3. Самійленко С.П. Нариси з історичної морфології української мови. – К.: Вища школа, 1970. – 188 с.
4. Історична граматика української мови. – К.: Рад. школа, 1962. – 510 с.
5. Клименко Н.Ф. Глибина слова сучасної української літературної мови // Структурні рівні мови і методи їх дослідження. – К.: Наук. думка, 1972. – С.83 – 99.
6. Городенська К.Г. Структура складних іменників у контексті семантичного синтаксису // Мовознавство. – 1988.– № 3. – С. 27 – 34.
7. Русанівський В.М. Дієслово – рух, дія, образ. – К.: Рад. школа, 1977. – С.141 – 196.
8. Ковалик І. І. Питання іменникового словотвору в східнослов'янських мовах в порівнянні з іншими слов'янськими мовами. – К.: Вид-во Львів. ун-ту, 1958. – 153 с.
9. Русанівський В.М. Структура українського дієслова. – К.: Наук. думка, 1971.– 315 с.
10. Родзевич Н.С. Про будову складних слів у сучасній українській мові // Українська мова в школі. – 1952. – № 6. – С.10 – 19.
11. Горпинич В.О. Відгопони́мічні прикметники в українській мові.: Питання теорії і історії словотвору. – К.: Вища школа, 1976. – 140 с.
12. Сучасна українська літературна мова / За ред. А.П. Грищенка. – К.: Вища школа, 1993. – 366 с.

13. Богуцька М.П. Структурно-словотвірні особливості української термінології // Склад і структура термінологічної лексики української мови. – К.: Наук. думка, 1984. – 190 с.
14. Бурячок А.А. Спільні словотвірчі процеси в іменниковій термінології східнослов'янських мов // Науково-технічний прогрес і мова. – К.: Наук. думка, 1976. – 85 с.
15. Гончаренко Л.С. Про основні процеси розвитку науково-технічної лексики слов'янських мов // Взаємовплив слов'янських мов і літератур. – К.: Вища школа, 1972. – С. 47 – 54.
16. Марченко В.С. Структурно-словотвірні особливості української термінологічної лексики // Склад і структура термінологічної лексики української мови. – К.: Наук. думка, 1984. – 163 с.
17. Овчаренко В.М. Структура і семантика науково-технічного терміна. – Харків: Вид-во Харк. ун-ту, 1968. – 71 с.
18. Ганич Д.І., Олійник І.С. Словник лінгвістичних термінів. – К.: Вища школа, 1985. – 360 с.
19. Клименко Н.Ф. Словотворча структура і семантика складних слів у сучасній українській мові. – К.: Наук. думка, 1984. – 251 с.
20. Сучасна українська літературна мова / За ред. М.Я. Плющ. – К.: Вища школа, 2000. – 429 с.
21. Кротович Є.В., Родзевич Н.С. Словник лінгвістичних термінів. – К.: Вид-во АН УРСР, 1957. – 235 с.
22. Волох О.Т., Чемерисов М.Т., Чернов Є.І. Сучасна українська літературна мова. – К.: Вища школа, 1989. – 334 с.
23. Горпинич В.О. Будова слова і словотвір. – К.: Рад. школа, 1971. – 118 с.
24. Доленко М.Т., Дацюк І.І., Квашук А.Г. Сучасна українська мова. – К.: Вища школа, 1987. – 349 с.
25. Жовтобрюх М.А., Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. – К.: Вища школа, 1965. – 402 с.

26. Сучасна українська літературна мова / За ред. П.С. Дудика. – К.: Вища школа, 1987. – 165 с.
27. Шевчук О.С. Аналіз творення слів під час вивчення частин мови // Українська мова і література в школі. – 1982. – № 9. – С.30 – 45.
28. Горпинич В.О. Сучасна українська літературна мова. – К.: Вища школа, 1999. – 207 с.
29. Матвіяс І.Г. Курс сучасної літературної мови. Морфологія. – К.: Рад. школа, 1962. – 164 с.
30. Клименко Н.Ф. Морфологічна будова композитів // Морфологічна будова сучасної української мови. – К.: Наук. думка, 1975. – С. 5 – 34.
31. Клименко Н.Ф. Словоскладання. Абревіація // Словотвір сучасної української літературної мови. – К.: Наук. думка, 1979. – С. 314 – 402.
32. Городенська К.Г. Префіксально-суфіксальний словотвір // Словотвір сучасної української літературної мови. – К.: Наук. думка, 1979. – С. 285 – 314.
33. Василевская Е.А. Словосложение в русском языке. – М.: Учпедгиз, 1962. – 132 с.
34. Кочергин В.А. Словосложение в эпическом санскрите: Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01 / Моск. гос. пед. ин-т. – М., 1950. – 16 с.
35. Галенко И.Г. Сложные слова в русском языке II пол. 19 в.: Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01 / Киевск. гос. пед. ин-т. – К., 1953. – 21 с.
36. Родзевич Н.С. Словосложение в современном английском языке: Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04 / Киевск. ун-т. – К., 1950. – 28 с.
37. Касаткин А.А. Сложные имена существительные в современном итальянском языке: Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.05 / Ленинград. пед. ин-т. – Л., 1951. – 26 с.
38. Ахманова О.С. О разграничении слова и словосочетания: Автореф. дис. ... д-ра филол. наук: 10.02.01 / Моск. пед. ин-т. – М., 1954. – 32 с.

39. Шанский Н.М. Основы словообразовательного анализа. – М.: Просвещение, 1953. – 160 с.
40. Рудницький Е. Складні слова в українській мові. – К.: Рад. школа, 1930. – 356 с.
41. Чемерисов М.Т. Складні слова в українській мові // Наукові записки Запорізького педінституту. – Запоріжжя, 1957. – С.56 – 63.
42. Безпояско О.К., Городенська К.Г. Морфеміка української мови. – К.: Наук. думка, 1987. – 209 с.
43. Доленко М.Т. Складні прикметники в сучасній українській мові // Українська мова в школі. – 1956. – №1. – С. 18 – 25.
44. Привалова М.И. Сложные слова и их функции в художественных произведениях Салтыкова-Щедрина: Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01 / Ленинград. пед. ин-т. – Л., 1953. – 28 с.
45. Григорьев В.П. О границах между словосложением и аффиксацией // Вопросы языкознания. – 1956. – №4. – С. 38 – 52.
46. Лопатин В.В., Улуханов И.С. О некоторых принципах морфемного анализа слов // Известия АН СССР. ОЛЯ – М., 1963. – Вып. 3. – Т.ХХП. – С.190 – 203.
47. Левковская К.А. Теория слова, принципы ее построения и аспекты изучения лексического материала. – М.: Высшая школа, 1962. – 296 с.
48. Сорокин Ю.С. Развитие словарного состава русского литературного языка 30-40 гг. 19 в. – М.: Изд-во АН СССР, 1965. – 658 с.
49. Янко-Триницкая Н.А. К образованию новых слов “трудоустройство – трудоустроить” // Вопросы культуры речи. – 1961. – Вып. 3. – С. 139 – 143.
50. Земская Е.А. Современный русский язык. Словообразование. – М.: Просвещение, 1973. – 304 с.
51. Григорьев В.П. Некоторые вопросы теории словосложения: Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01 / Моск. гос. пед. ин-т. – М., 1955. –

- 28 с.
52. Юрчук Л.А. Питання суфіксального словотворення дієслів у сучасній українській мові. – К.: Вид-во АН УРСР, 1959. – 394 с.
53. Виноградов В.В. Исследования по русской грамматике: Избранные труды. – М.: Высшая школа, 1975. – 559 с.
54. Клименко Н.Ф. О функциональном подходе к объяснению словообразовательных явлений // Структурная и математическая лингвистика. – К.: Наук. думка, 1981. – Вып. 9. – С. 105 – 112.
55. Клименко Н.Ф. Взаємозв'язки словотвірної і лексичної семантики слів // Мовознавство. – 1982. – № 3. – С.38 – 45.
56. Клименко Н.Ф. Про вивчення семантики словотвірних одиниць // Словотвірна семантика східнослов'янських мов. – К.: Наукова думка, 1983. – С. 58 – 95.
57. Клименко Н.Ф., Карпіловська Є.А. Морфеміка слов'янських мов як об'єкт типологічного вивчення // Мовознавство. – 1998. – № 2 – 3. – С.117 – 133.
58. Клименко Н.Ф., Карпіловська Є.А. та ін. Морфемно-словотвірний фонд української мови як дослідницька та інформаційно-довідкова система // Мовознавство. – 1990. – № 6. – С. 41 – 50.
59. Клименко Н.Ф., Карпіловська Є.А. Морфемні структури слів у сучасній українській мові // Мовознавство. – 1991. – № 4. – С. 10 – 21.
60. Городенська К.Г. Деривація синтаксичних одиниць. – К.: Наук. думка, 1991. – 189 с.
61. Городенская Е.Г. Аффиксоиды украинского языка // Проблема статуса деривационных формантов. – Владивосток: ДВНЦ АН СССР, 1989. – С. 86 – 97.
62. Городенська К.Г. Семантичні функції дериваційних морфем // Мовознавство. – 1987. – № 1. – С. 20 – 30.

63. Ковалик І.І. Про основну мовну одиницю словотвірного рівня // Українське мовознавство. – 1976. – Вип. 4. – С. 28 – 45.
64. Ковалик І.І. Проблеми суфіксальної омонімії та синонімії в сфері іменників слов'янських мов // Питання слов'янознавства. – Львів: Вид-во Львівськ. ун-ту, 1962. – С. 101 – 113.
65. Ковалик І.І. Дериватологія (словотвір) як самостійна лінгвістична дисципліна та її місце у системі науки про мову // Словотвір сучасної української літературної мови. – К.: Наук. думка, 1979. – С. 86 – 121.
66. Лопатин В.В. К соотношению морфемного и словообразовательного анализа // Актуальные проблемы русского словообразования. – Самарканд, 1972. – Ч.1. – С.212 – 217.
67. Лопатин В.В. О двух типах морфемного членения слова // Развитие современного русского языка. Словообразование. Членимость слов. – М.: Наука, 1975. – С.45 – 52.
68. Лопатин В.В. О единицах морфемики // Морфемика: Принципы и методы системного описания. – Л.: Изд-во Ленинград. ун-та, 1987. – С. 106 – 111.
69. Лопатин В.В. Русская словообразовательная морфемика: Проблемы и принципы системного описания. – М.: Наука, 1977. – 314 с.
70. Лопатин В.В., Улуханов И.С. Мотивированное слово в описательной грамматике и в словаре служебных морфем // Слово в грамматике и словаре. – М.: Наука, 1984. – С. 69 – 79.
71. Лопатин В.В., Улуханов И.С. О формальной (фонематической) близости алломорфов // Актуальные проблемы русского словообразования. – Самарканд, 1972. – Ч.1. – С. 201 – 207.
72. Улуханов И.С. Единицы словообразовательной системы русского языка и их лексическая реализация. – М.: Ин-т рус. яз. им. В.В. Виноградова, 1996. – 221 с.

73. Улуханов И.С. О закономерностях сочетаемости словообразовательных морфем (в сравнении с образованием форм слов) // Русский язык. Грамматические исследования. – М.: Наука, 1967. – С. 166 – 204.
74. Улуханов И.С. О принципах описания значений словообразовательно мотивированных слов // Вестник АН СССР. Сер. лит-ры и языка. – 1970. – Т. XXIX. – Вып.1. – С. 14 – 22.
75. Улуханов И.С. Словообразовательная семантика в русском языке и принципы ее описания. – М.: Наука, 1977. – 256 с.
76. Улуханов И.С. Словообразовательные соотношения между частями речи // Вопросы языкознания. – 1979. – № 4. – С.101 – 110.
77. Земская Е.А. Интерфиксация в современном русском языке // Развитие грамматики и лексики современного русского языка. – М.: Наука, 1964. – С.36 – 62.
78. Земская Е.А. К проблеме множественности морфологических интерпретаций (спорные случаи производных основ в современном русском языке) // Развитие современного русского языка. Словообразование. Членимость слов. – М.: Наука, 1972. – С.69 – 88.
79. Земская Е.А. Понятия производности, оформленности и членимости основ // Развитие словообразования современного русского языка. – М.: Наука, 1966. – С.3 – 12.
80. Земская Е.А. Принципы сегментации производных слов // Актуальные проблемы русского словообразования. – Ташкент, 1975. – Т.1. – С.33 – 41.
81. Земская Е.А. Словообразование // Современный русский язык / Под ред. В.А. Белошапковой. – М.: Высшая школа, 1981. – С.133 – 239.
82. Земская Е.А. Унификсы (об одном виде морфем русского языка) // Вопросы филологии: Уч. зап. Моск. гос. пед. ин-та им. В.И. Ленина. – М., 1969. – №341. – С.100 – 106.

83. Земская Е.А. Функциональный подход к изучению деривационных морфем // Морфемика: Принципы и методы системного описания. – Л.: Изд-во Ленинград. ун-та, 1987. – С.65 – 3.
84. Земская Е.А. Членимость и производность слова // Актуальные проблемы русского словообразования. – Ташкент, 1975. – Т.1. – С.112 – 117.
85. Кубрякова Е.С. Деривация, транспозиция, конверсия // Вопросы языкознания. – 1974. – №5. – С.64 – 76.
86. Кубрякова Е.С. О понятии словообразовательного правила // Актуальные вопросы дериватологии и дериватографии. – Владивосток: ДВНЦ АН СССР, 1986. – С.67 – 85.
87. Кубрякова Е.С. Основы морфологического анализа. – М.: Наука, 1974. – 318 с.
88. Кубрякова Е.С. О типах морфологической членимости слов, квазиморфах и маркерах // Вопросы языкознания. – 1970. – №2. – С.78 – 90.
89. Кубрякова Е.С. Производное слово в лексике и грамматике // Слово в грамматике и словаре. – М.: Наука, 1984. – С.60 – 69.
90. Кубрякова Е.С. Стратификация значений в морфологической структуре слова // Морфемика: Принципы и методы системного описания. – Л.: Изд-во Ленинград. ун-та, 1987. – С.88 – 97.
91. Кубрякова Е.С. Типы языковых значений: семантика производного слова. – М.: Наука, 1981. – 200 с.
92. Кубрякова Е.С. Части речи в ономаσιологическом освещении. – М.: Наука, 1978. – 115 с.
93. Кубрякова Е.С., Панкрац Ю.Г. Морфонология в описании языков. – М.: Наука, 1983. – 117 с.
94. Кубрякова Е.С., Панкрац Ю.Г. О типологии процессов деривации // Теоретические аспекты деривации. – Пермь: Изд-во Перм. гос. ун-та, 1982. – С.7 – 20.

95. Кузнецова А.И. Информативные возможности словарей морфем // Дериватография и деривационная лексикография. – Владивосток: ДВНЦ АН СССР, 1989. – С.147 – 159.
96. Кузнецова А.И. Морфемная глубина слов в русском языке (слова малой и большой глубины как периферийное явление русского языка) // Проблемы структурной лингвистики. – М.: Наука, 1988. – С.52 – 66.
97. Кузнецова А.И. Морфемные блоки и их роль в морфемной и словообразовательной структуре русского слова // Морфемика: Принципы и методы системного описания. – Л.: Изд-во Ленинград. ун-та, 1987. – С.97 – 106.
98. Кузнецова А.И. Реликты исчезнувших словообразовательных моделей в морфемной структуре русского языка // Деривация и история языка. – Пермь: Изд-во Перм. гос. ун-та, 1987. – С.37 – 47.
99. Кузнецова А.И. Словообразовательный круг в русском языке // Теоретические и экспериментальные исследования в области структурной и прикладной лингвистики. – М.: Изд-во Моск. гос. ун-та, 1973. – С.145– 151.
100. Цыганенко Г.П. Служебные морфемы русского языка, отражение их в словарях // Дериватография и деривационная лексикография. – Владивосток: ДВНЦ АН СССР, 1989. – С.94 – 113.
101. Цыганенко Г.П. Состав слова и словообразование в русском языке. – К.: Рад. школа, 1978. – 152 с.
102. Гинзбург Е.Л. Синтаксическая типология сложных слов // Проблемы структурной лингвистики. – М.: Наука, 1968. – С. 101 – 123.
103. Шкатова Л.А. Заметки о членимости медицинских терминов // Развитие современного русского языка. Словообразование. Членимость слова. – М.: Наука, 1975. – С.151 – 159.

104. Шкатова Л.А. Развитие ономаσιологических структур (на примере наименования лиц по профессии в русском языке). – Иркутск: Изд-во Иркутск. гос. ун-та, 1984. – 152 с.
105. Шкатова Л.А. Словообразование и ономаσιология // Актуальные проблемы русского словообразования. – Ташкент, 1975. – Т.1. – С.138 – 142.
106. Шкатова Л.А. Членимость и производность иноязычных терминов // Актуальные проблемы русского словообразования. – Самарканд, 1991. – Ч.1. – С.94 – 96.
107. Янко-Триницкая Н.А. Закономерность связей словообразовательных и лексического значений в производных словах // Развитие современного русского языка. – М.: Наука, 1963. – С.83 – 97.
108. Янко-Триницкая Н.А. Процессы включения в лексику и словообразовании // Развитие грамматики и лексики современного русского языка. – М.: Наука, 1964. – С.18 – 35.
109. Янко-Триницкая Н.А. Членимость основы русского языка // Известия АН СССР. Сер. яз. и лит-ры. – 1968. – Т XXVII. – Вып.6. – С. 532 – 540.
110. Янко-Триницкая Н.А. Членимость слов типа *ручка, ножка* // Развитие современного русского языка. Словообразование. Членимость слова. – М.: Наука, 1975. – С.175 – 185.
111. Чабаненко В.А. Нормы словотворения і мовна експресія // Мовознавство. – 1980. – №2. – С.13 – 20.
112. Чабаненко В.А. Речевая экспрессия и актуальные вопросы украинской лингвостилистики: Автореф. дис. ... д-ра филол.наук: 10.02.02 / Ин-т языковедения АН УССР. – К., 1984. – 40 с.
113. Соколов О.М. Основы имплицитной морфологии русского языка. – М.: Изд-во Рос. ун-та дружбы народов, 1997. – 203 с.
114. Милославский И.Г. Вопросы словообразовательного синтеза. – М.: Изд-во Моск. гос. ун-та, 1980. – 296 с.

115. Малаховский Л.В. Теория лексической и грамматической омонимии. – Л.: Наука, 1990. – 238 с.
116. Кровицька О.В. Семантична та словотвірна характеристика назв осіб у пам'ятках української мови XVI-XVIII ст.: Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 / Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. – Л., 1995. – 22 с.
117. Кравченко М.В. Словообразовательная морфология современного украинского языка: Автореф. дис. ... д-ра филол.наук: 10.02.01 / Ин-т языковедения АН УССР. – К., 1990. – 39 с.
118. Грещук В.В. Типологія відприкметникового словотвору в сучасній українській мові: Автореф. дис. ... д-ра філол. наук: 10.02.01 / Ін-т мовознавства НАН України. – К., 1993. – 36 с.
119. Вихованець І.Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. – К.: Наук. думка, 1992. – 224 с.
120. Беспояско Е.К. Развитие словообразовательной структуры современного украинского языка в связи с интернационализацией его лексического состава: Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.02 / Ин-т языковедения АН УССР. – К., 1980. – 22 с.
121. Востоков А. Х. Русская грамматика. – Санкт-Петербург, 1839. – 402 с.
122. Буслав Ф. И. Общий курс русской грамматики. – М.: Учпедгиз, 1935. – 241 с.
123. Срезневский И.И. Замечания об образовании слов из выражений. – Санкт-Петербург, 1873. – 305 с.
124. Павский Г. Филологические наблюдения над составом русского языка. – Санкт-Петербург, 1850. – 219 с.
125. Потеня А.А. Из записок по русской грамматике. – М.: Просвещение, 1985. – 319 с.
126. Греч Н.И. Краткая русская грамматика. – Санкт-Петербург, 1827. – 578 с.